

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 226/07-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. októbra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Z. F., Š., J. S., Š., J. Č., Š., L. V., Š., D. M., Š. a J. P., Š., zastúpených advokátom JUDr. J. S., P., ktorou namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 30 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky činnosťou orgánov obce Š., a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Z. F., J. S., J. Č., L. V., D. M. a J. P. **o d m i e t a** ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. septembra 2007 doručená podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) sťažnosť Ing. Z. F., J. S., J. Č., L. V., D. M. a J. P. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 30 ods. 1 a ods. 4 ústavy.

Sťažovatelia v odôvodnení svojej sťažnosti okrem iného uvádzajú:

„Dňa 24. 7. 2007 došlo na nelegálnom 4. mimoriadnom zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Š. k nezákonnému zrušeniu mandátov poslancov šiestich sťažovateľov. Od 24. 7. 2007 až doteraz, obec, v zastúpení starostom obce p. O. M. bráni zvoleným poslancom – sťažovateľom vo výkone funkcie poslancov.

4. mimoriadne zasadnutie obecného zastupiteľstva, ktoré sa uskutočnilo dňa 24. 7. 2007 bolo konané protizákonne, v rozpore s § 12 ods. 2 zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov, nakoľko sa ho zúčastnili len traja poslanci z celkového počtu deviatich poslancov, tzn. obecné zastupiteľstvo nebolo spôsobilé rokovať a uznávať sa, pretože nebola prítomná nadpolovičná väčšina všetkých poslancov. Je relevantné, že všetky právne akty (prijaté uznesenia), ktoré sa uskutočnili na tomto nezákonnom zasadnutí sú nulitné, bez právneho významu.

Celý protizákonný akt nezákonného odvolania sťažovateľov z funkcií poslancov bol vykonaný zo strany orgánov obce starostu a zvyšných troch poslancov obecného zastupiteľstva z pozície arogancie moci k právnemu systému štátu a z pozície tzv. neohrozenej nadvlády na Ústavou a zákonmi Slovenska, čoho dôkazom je to, že starosta obce obdržal dňa 23. 7. 2007 (t.j. jeden deň pred konaním protizákonného 4. mimoriadneho zasadnutia OZ) „Upozornenie prokurátora“ p. č. Pd 101/07 – 7 zo dňa 20.7.2007...“

Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd na základe ich sťažnosti vydal tento nález:

„1. Obec Š. a jeho orgány - starosta obce a obecné zastupiteľstvo porušili na zvolanom zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 24.7. 2007 základné práva Ing. Z. F., J. S., J. Č., L. V., D. M. a J. P., zaručené v článku 30 ods. 1 a 4 Ústavy SR.

2. Zasadnutie Obecného zastupiteľstva obce Š., ktoré sa konalo dňa 24. 7.2007 sa vyhlasuje za neplatné a všetky uznesenia obecného zastupiteľstva prijaté na tomto zasadnutí p.č. 4 až 10/2007/VII sa zrušujú.

3. Ing. Z. F., J. S., J. Č., L. V., D. M. a J. P. priznáva primerané finančné zadosťučinenie, každému v sume po 150 000,- Sk (slovom jednostopäťdesiatisíc

slovenských korún), ktoré je obec Š. povinná vyplatiť na ich osobné účty do jedného mesiaca od právoplatnosti tohoto nálezu.

4. Ing. Z. F., J. S., J. Č., L. V., D. M. a J. P. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, každému v sume ... (poznámka: ktorá bude upresnená po skončení všetkých právnych úkonov.), ktoré je obec povinná vyplatiť na ich osobné účty do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovatelia tvrdia, že k porušeniu ich základných práv a slobôd došlo 24. júla 2007 na rokovaní Obecného zastupiteľstva obce Š., na ktorom sa uznesením vyhlásilo nastúpenie náhradníkov za poslancov obecného zastupiteľstva. Podstatou námietok sťažovateľov je právne posúdenie otázky platnosti mandátu náhradníkov za poslancov obecného zastupiteľstva.

Ešte pred tým, než sa ústavný súd začne zaoberať materiálnou stránkou veci, je vždy povinný preskúmať procesné náležitosti sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne náležitosti a predpoklady, sa ňou môže ústavný súd zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky. Jedným so základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ako prostriedku ochrany ústavou

(alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd, je jej subsidiarita. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

To znamená, že sťažnosť možno ústavnému súde podať spravidla iba vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súde, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Podľa § 26 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) protest proti opatreniu podáva prokurátor orgánu verejnej správy, ktorý nezákonné opatrenie vydal.

Podľa ustanovenia § 26 ods. 7 zákona o prokuratúre ak obec (mestská časť, mesto) nezruší na základe protestu prokurátora uznesenie obecného zastupiteľstva (miestneho zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva), môže prokurátor podať na súd návrh podľa osobitného zákona na zrušenie tohto uznesenia.

Ústavný súd uznáva podnet podľa zákona o prokuratúre ako účinný prostriedok ochrany základných práv vrátane tých práv, ktoré uplatnil sťažovateľ (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

Podľa § 250zf ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) ak obecné zastupiteľstvo, mestské zastupiteľstvo, miestne zastupiteľstvo alebo zastupiteľstvo vyššieho územného celku nezruší na základe protestu prokurátora svoje uznesenie, ktoré je v rozpore so zákonom, môže prokurátor podať na súd návrh na zrušenie tohto uznesenia.

Podľa § 250zf ods. 3 OSP je príslušný na rozhodnutie krajský súd, v ktorého obvode sa nachádza obec, mesto, mestská časť alebo sídlo vyššieho územného celku.

Podľa § 250zf ods. 4 OSP proti rozhodnutiu súdu je prípustné odvolanie.

Ústavný súd pripomína, že zákon o prokuratúre poskytuje sťažovateľovi právne prostriedky nápravy, a to podnet, resp. opakovaný podnet v zmysle § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre v spojení s ďalšími ustanoveniami (§ 31 až 36 zákona o prokuratúre), ktorými sa môže domáhať preskúmania zákonnosti postupu v predmetnej veci, pokiaľ sa s týmto postupom, resp. odpoveďou na jeho podnet nestotožnil. Je potrebné poznamenať, že ustanovenie § 31 zákona o prokuratúre sa týka všetkých konaní a postupov v ňom vymenovaných orgánov verejnej moci, ktoré sú pri výkone svojich právomocí povinné priamo aplikovať ústavu ako prameň práva vrátane úpravy základných práv a slobôd, ktorá je jej obsahom (čl. 152 ods. 4 ústavy).

Keďže v danom prípade sťažovatelia uvedeným spôsobom nepostupovali, ústavný súd dospel k záveru, že ich sťažnosť nie je pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany ich základných práv prípustná, a preto o nej rozhodol (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde) tak, ako to je uvedené

vo výroku tohto rozhodnutia bez toho, aby sa zaoberal opodstatnenosťou v nej uvedených námietok.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. októbra 2007